

Mariale Ommegang

Nazareth - 8 september

Het oorspronkelijke kindje Jezus

Geschiedenis

Miraculeuze beeld van Onze Lieve Vrouw

De verering rond het beeld van Onze Lieve Vrouw moet omstreeks 1240 begonnen zijn. Het staat vast dat er rond die tijd reeds een Mariabeeldje aan een boom hing in de bossen van Nazareth.

Twee legenden die uit dezelfde periode dateren, spreken over de belofte tot het bouwen van een kapel. De kapel werd uiteindelijk gebouwd op de plaats waar zowel een edelman als de bisschop van Doornik, ieder weliswaar op een ander tijdstip, een gelijkaardig visioen hadden tijdens een onweer.

Het beeld dat wij thans in onze kerk bezitten, dagtekent uit die tijd. Het is slechts 69 cm. hoog, doch er werd later een voetstuk onder geplaatst. Het beeld is uit één stuk, uit eikenhout gesneden. Dit beeld heeft in vroegere tijden stellig aan een boom gehangen: bewijzen hiervan zijn het uitgeholde ruggedeelte waaraan een zware ijzeren haak is bevestigd.

Thans is het beeld getooid met een prachtig kleet van brokaat, waarover een blauwe mantel en een sluier van kant. Maria draagt het kind op de linkerarm. Op het hoofd van Maria en Jezus werd een kroon geplaatst. Deze van het kind Jezus is in verhouding veel te groot; er wordt vermoed dat men hierdoor de figuur van Jezus groter wilde voorstellen.

De oudste geschreven vermelding van het beeld vinden we terug in een akte van 20 september 1447. Het betreft een contract, afgesloten door Nicolas van der Zickele (toenmalige heer van Nazareth) en de kerkmeesters, met de Gentse beeldhouwer Cornelis Boene, voor het maken van een tabernakelnis voor het beeld van O.L. Vrouw en een draagbaar met hemel om het beeld in de processie te dragen.

Het is een wonderbaar feit dat het beeld in de loop der tijden aan alle gevaren en rampen ontsnapt is: het overleefde twee Beeldenstormen (1566 en 1578), meerdere plunderingen door vreemde troepen, en tweemaal werd het uit de brandende kerk gered (1655 en 1860). Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd het beeld in veiligheid gebracht.

Al heeft de tand des tijds ook hier ingegrepen, toch is het aangezicht van Maria tot op heden zeer gaaf gebleven, terwijl de romp van het beeld wel sporen van houtworm (molm) vertoont, waartegen ooit een behandeling moet zijn toegepast.

Daarom, en vooral omwille van de vele gebedsverhoringen alhier bekomen, wordt het beeld miraculeus genoemd.

Pastoor Présiaux gaf vorm aan de Mariale Ommegang zoals deze vandaag nog bestaat. Uit zijn omzendbrief van 21 augustus 1905 aan zijn confraters van de omliggende parochies staat de aankondiging van de plechtige verering van Onze-Lieve-Vrouw gedurende 15 dagen, van 8 tot 22 september, verwijzend naar de vijftien mysteries van de rozenkrans.

Het kindje Jezus werd op 13 mei 2004 een eerste maal uit onze kerk gestolen. Vier dagen later, op 17 mei 2004 werd dit beeldje te koop aangeboden bij Edith Verzele (antiekzaak in de 's Gravenstraat te Nazareth). Edith herkende dit beeldje en verwittigde de politie. Zo kwam het kindje terug in de kerk.

Korte tijd nadien werd het kindje opnieuw gestolen en ditmaal werd het niet teruggevonden. Het nieuwe kindje dat zich thans in de kerk bevindt, werd gebeeldhouwd door André Van Den Hende uit Schuiferskapelle. Nadien werd het kindje gekleurd en geschilderd, analoog met het Mariabeeld, door Johan Brondeel uit Velzeke. Hij schonk ook het kroontje voor het nieuwe kindje.

Het kleedje voor dit nieuwe kindje werd geschonken door William De Rybel-Ganseman uit Aalst. Het betreft een gerestaureerd 19de-eeuws kleedje uit damast met goudgalon, borduursel en pareltjes.

Nadat het Mariabeeld terug verenigd was met haar kindje, werd dit beveiligd in een glazen kast door de firma Meyvaert uit Gent.

*Postkaart: jaren 1930 – Privecollectie: Annie Haegeman
Met dank aan Erfgoedcel Leie Schelde & Manuel Vandenabeele*

De Ommegang

De Ommegang is een optocht waarbij de gelovigen de vijftien geloofsmysterieën van de rozenkrans gedenken. Er zijn de blijde, de droeve en de glorievolle mysterieën.

Reeds vóór 1400 is er melding van de Ommegang in Nazareth. De stoet bleef op verschillende plaatsen staan en na de Ommegang kwamen de geestelijke en wereldlijke overheden bijeen in de pastorie, waar op kosten van de kerk een banket plaatsvond.

In Nazareth start de Ommegang aan de kerk in het Dorp. In de kerk is het eerste mysterie te zien: “de boodschap aan Maria”. De optocht besluit ook in de kerk, waar het vijftiende mysterie voorgesteld wordt: “de kroning van Maria in de hemel”. Beide mysterieën zijn te zien in de glasramen van de rechter- en linker kruisbeuk.

De kapellen van de Ommegang

De kapellen van de Ommegang van Nazareth worden vermeld op de kerkrekeningen van 1678 en 1712, in de opsomming van de uitgaven voor het herstellen van de ‘ommegangstaties’.

In 1876 deed pastoor Verburgt een bijzondere inspanning om verdwenen kapellen in Nazareth opnieuw te bouwen. Deze kapellen zijn nog steeds te herkennen aan hun typische bouwstijl: puntig dak, ingebouwde nis met een hek van loodrechte ijzeren staven en een witte ingemetselde zandsteen.

Enkele jaren later, in 1904, liet pastoor Présiaux de papieren beeltenissen vervangen door stenen beelden. Deze werden vervaardigd in de ateliers Bressers in Gent.

Wegens verbredingswerken aan de wegen werden de meeste kapellen gesloopt en vervangen door nieuwe, en soms kregen ze zelfs een nieuwe plaats toegewezen.

Uit de tijd van pastoor Verburgt zijn slechts 2 kapellen overgebleven.

De oudste (en de grootste) is de kapel in de Kasteelstraat met de voorstelling van het 2e glorievol geheim: “de Hemelvaart van Christus”.

Het kapelletje in de Steinstraat, welke het 5e blijde geheim voorstelt nl. “de vinding van Jezus in de tempel”, zou in 1876 gebouwd of verfraaid zijn, en is het enige welke nog overblijft van de vele kleinere kapellen uit die tijd.

De rozenkrans

De rozenkrans of paternoster is een gebedssnoer van 5 grote en 50 kleine kralen. Het is bedoeld om de tel niet kwijt te raken bij het bidden van de rozenkrans.

Door de rozenkrans tijdens de Ommegang driemaal te doorlopen, bidt de gelovige 15 keer het Onze Vader en 150 keer het Weesgegroeit. Tijdens het gebed wordt het leven, het lijden en de verrijzenis van Jezus herdacht.

De vijf blijde mysteries

De boodschap van de engel aan Maria

Glasraam in de kerk, rechterkruisbeuk, 1913, vernieuwd in 1918

Bidden wij voor alle mensen van onze parochie, voor vrienden, voor hen die ons het meest dierbaar zijn, dat we in elke omstandigheid van het leven, in lief en leed, in vreugde en beproeving, trouw kunnen zijn tot het uiterste, zoals Maria.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*De Engel des Heren zegt: "Wees niet bevreesd,
Maria g'ontvangt van de Heilige Geest."
Magnificat! Ave Maria (bis)*

Het bezoek van Maria aan Elisabeth

's Gravenstraat 76, nis rechts van de oprit, 1952

Bidden wij voor onszelf: dat we de levenskunst van Maria bezitten om eigen vreugde mee te delen, dat we ook de vreugde van de mens naast ons kunnen delen en meebelevan, dat we nog dankbaar kunnen zijn zoals Maria, dat ook wij meer zouden leven vanuit de Heer langs ons dagelijks gebed.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*In opperste vreugd' zingt Maria nu luid
en jub'lend Gods grootheid en heerlijkheid uit.
Magnificat! Ave Maria ...*

De geboorte van Jezus

's Gravenstraat 42, +/- 1930

Bidden we voor alle moeders en vaders van onze parochie, dat zij het mysterie van "nieuw leven" blij en vreugdevol aanvaardden, dat zij ook vreugdevol zouden ingaan op de uitnodiging van de Heer hun kindje naar het H. Doopsel te brengen om het, klein en zwak, volledig aan Hem toe te vertrouwen.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*Te Betlehem in een armzalige stal
wordt Jezus geboren, de Heer van 't heelal.
Magnificat! Ave Maria ...*

De opdracht van Jezus in de tempel

's Gravenstraat 20, recht tegenover Steinstraat, 1976

Bidden we voor onze gezinnen, dat zij, in het spoor van Jezus, Maria en Jozef, kleine gemeenschappen mogen vormen waar gelovig zijn, dankbaarheid, naastenliefde en eerbied voor elkaar centraal staan: dat wij vele gezinnen mogen hebben waar het goed is "thuis" te zijn.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*Maria wijdt Jezus nu toe aan de Heer:
haar Vader, haar Schepper en Liefde ter eer.
Magnificat! Ave Maria ...*

Het terugvinden van Jezus in de tempel

Hoek Steinstraat & Kapellestraat, 1876

Bidden we, dat we als volwassenen, meer “Maria’s” zouden zijn, niet begrijpend en toch gelovend. Er is veel vervlakking in onze wereld, maar laat ons gelovig samen bidden, voor de tekenen van HOOP die er ook zijn en die we misschien te weinig zien, tekenen van hoop, waarvan wij toch meer en meer de getuigen moeten zijn.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*Nu vindt Gij uw Jezus terug met veel smart.
Uw pijn en verdriet draagt Gij stil in uw hart.
Magnificat! Ave Maria ...*

De vijf droeve mysteries

De doodsangst van Jezus in de Olijfhof

Hoek Steinstraat & Stropstraat, na 1958 (oude type 1876)

Bidden we voor alle mensen die lijden: de pijn van niet begrepen te zijn, de pijn van oud en alleen gelaten te zijn, de pijn van zijn leed niet te kunnen uitspreken. Vragen we Maria dat ze deze mensen niet helemaal alleen zou laten, dat iemand mee onder hun kruis zou gaan staan zoals zij het voor Jezus deed.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*Gods liefde doet Jezus zijn doodsangst doorstaan;
de wil van zijn Vader moet worden gedaan.
Ave, ave, ave Maria (bis)*

De geseling van Jezus

Drapstraat, aan het oude OCMW gebouw, 1960

Bidden wij opdat wij, in het besef van de pijn die Jezus werd aangedaan, zouden ophouden anderen te veroordelen of met onze woorden te geselen. Vragen we dat Maria ons zou helpen wat meer hartelijkheid te betonen rondom ons, in naam van de Heer. Zo kan onze kleine kerk ter plaatse een bouwsteen zijn voor een meer hartelijke wereldkerk.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*De zonde in ons laat met gesels Hem slaan,
de Godmens, vol liefde met ons lot begaan.
Ave, ave, ave Maria ...*

Jesus wordt met doornen gekroond

Drapstraat, recht tegenover de kinderkribbe, na 1960 (oude type 1876)

Bidden we en denken wij speciaal aan de doornenkroon van veel mensen in onze "jonge kerken": in Zuid Amerika, Azië, Afrika. Ook zij zijn onze broeders. Het is een plicht hen te betrekken in ons gebed en een stukje van ons lijden te offeren, omwille van hen.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*Als Koning der Joden met doornen gekroond,
wordt Jezus voor ons zo bespot en gehoond.
Ave, ave, ave Maria ...*

Jezus draagt zijn kruis

Ommegangstraat, in haag restaurant, 1957-1958

Bidden we voor onze zwaar beproefden door ziekte of tegenslag, dat zij sterkte en moed mogen vinden. Mogen zij steeds, in het licht van het Evangelie, zingeving vinden voor hun moeilijke levensomstandigheden, en mogen er steeds meer mensen bereid zijn hen dit Evangelie te brengen.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*Wij schamen ons, Jezus, voor 't kruis dat Gij draagt:
wij willen het dragen zolang 't U behaagt.
Ave, ave, ave Maria ...*

De kruisiging en dood van Jezus

Ommegangstraat 12, 1957-1958

Bidden we voor alle mensen die moeten leven met de dood voor ogen: voor de ongeneeslijk zieken, voor medemensen in sterk beproefde gebieden van de wereld, voor hen die door hongersnood, door overstroming, geld noch moed hebben, voor alle uitgestotenen uit onze weelde-maatschappij. Dat telkens opnieuw mensen gevonden worden die zichzelf vergeten om deze miseriemensen te helpen en bij te staan.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*In eind'loze liefde schenkt Jezus zijn geest.
Zijn hart krijgt een wonde, die elk mens geneest.
Ave, ave, ave Maria ...*

De vijf glorievolle mysteriën

Jesus verrijst uit het graf

Hoek Leegzakstraat & Kasteelstraat, 1957-1958

Bidden we voor onszelf en voor allen die ons gebed nodig hebben: om meer vertrouwen in de verrezen Heer, in Zijn werk onder de mensen langs de Kerk: de Kerk die reeds meer dan twintig eeuwen leeft, steeds ook midden stormen van ongelof. Bidden we dat we ons niet blindstaren op ongelof dat er helaas ook is, maar opkijken en meebouwen aan het geloof dat lééft!

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*Het lichaam van Jezus verrijst uit het graf:
voltooiing van 't leven dat God ook ons gaf!
Alleluia! Ave Maria (bis)*

De Hemelvaart van Jezus

Kasteelstraat (dreef), vóór 1860

Bidden we voor onszelf: dat we meer afstand kunnen doen van onszelf om meer vrij te komen voor een mens die ons nodig heeft, en ook meer vrij te komen voor de Heer. Zo zullen wij als kleine groep van mensen in de grote gemeenschap veel betekenen.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*Ten hemel stijgt Jezus, waar Hij ons verbeidt,
met lichaam en ziel aan het eind' van de tijd.
Alleluia! Ave Maria ...*

De nederdaling van de Heilige Geest

Hoek Kasteelstraat & 's Gravenstraat, 1910-1914

Bidden we speciaal voor onze kinderen die dit jaar gevormd werden: dat de genade van het Vormsel-sacrament en de aanwezigheid van levenséchte gelovigen hen moge begeistereën in hun groei naar jong volwassenheid. Bidden we voor onszelf, dat ook ons leven een voorbeeld van fris geloof moge zijn voor deze jongeren.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*D' apost'len, vervuld van de Heilige Geest,
getuigen van Jezus, vol vuur, onbevreesd.
Alleluia! Ave Maria ...*

Maria wordt ten hemel opgenomen

's Gravenstraat 76, nis links van de oprit, 1952

Bidden we om "volharding" in onze trouw. Bidden we heel speciaal voor onze zieken die het meest nood hebben aan volharding. Zij moeten elke dag "ja" kunnen zeggen tegen pijn en lijden. Het is een opgave die een groot geloof vraagt. Mogen wij dit geloof steeds bij Maria terugvinden.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*Maria, Gij volgt blij uw Zoon door Gods kracht,
naar waar Gij als Moeder ook ons eens verwacht.
Alleluia! Ave Maria ...*

De kroning van Maria in de hemel

Glasraam in de kerk, linker kruisbeuk, 1919

Bidden we voor alle mensen die zich eerlijk inzetten om dit levensideaal waar te maken: voor onze christelijke gezinnen, voor onze eerlijk zoekende jongeren, voor alle geroepenen, voor onze zieken, voor onze bejaarden en eenzamen. Dat elk in zijn leefwereld een stukje van Jezus' leven na zou leven, een stukje van Gods goedheid zichtbaar zou maken voor de mens naast hem. Zo kunnen wij gaan zoals Maria, van de aarde naar de hemel.

Onze Vader...
Wees gegroet Maria...

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin, nu en altijd in alle eeuwen der eeuwen AMEN.

*Met zonlicht bekleed, met twaalf sterren als kroon,
leidt Gij ons, Maria, naar Jezus, uw Zoon!*
Alleluia! Ave Maria ...

Bronvermelding:

Erfgoedcel Leie Schelde – Manuel Vandenabeele
Kapellen & Mariaverering in Nazareth – Gemeente Nazareth – 2011
Maria door Vlaanderen gedragen – Carl Deckers – 2009
Ommegang en ommegangkapellen te Nazareth – Heemkring Scheldeveld –
Theo van Kerschaver – 1982
Onroerend Erfgoed – www.inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/5946
Website Mariale Ommegang – www.mariale-ommegang-nazareth.be

Teksten bij de mysteries:

Marc Perseyn

Copyright alle foto's:

© Karen De Wilde, 2020

© Greta Peil, 2015 en 2020

met uitzondering van:

Copyright foto op de achterzijde:

© Karen De Wilde, 2020

Copyright foto's binnenkant achterzijde:

© Karen De Wilde, 2020

© Annick Geiregat, 2019

Copyright voor volgende 3 detailfoto's:

© G. Van Damme

- De nederdaling van de Heilige Geest

© Website Mariale Ommegang en Gilbert De Vleeschouwer

- Jezus draagt zijn kruis
- Jezus verrijst uit het graf

Info over de totstandkoming van het nieuwe kindje:

E.H. Mark Soens, Noël Serlippens en Martin Dhaenens

Ontwerp en lay-out:

Greta Peil, 2020

2de herwerkte druk, 2021

Verantwoordelijke uitgever: Werkgroep Mariale Ommegang – 2021
Eddy De Rycke – Willy De Vos – Paul De Wilde – Hilde Dhondt
Greta Peil – Marc Perseyn – Marc Weytens

© Annick Geiregat - 2019

© Karen De Wilde - 2020

© Karen De Wilde - 2020

www.mariale-ommegang-nazareth.be